



Kompetenta institūcija
darbā aizsardzības jautājumos

Veidosim vidi sev apkārt!



www.aina.lv



Kompetenta institūcija
darba aizsardzības jautājumos

Darbs uz sastatnēm, pastatnēm, pārvietojamiem torņiem...

**Darba aizsardzības
vecākais speciālists
Ziedonis Liepiņš**

RĪGA, 2018

Sastatnes, darbs augstumā



Kompetenta institūcija
darba aizsardzības jautājumos

Sastatnes pēc konstrukcijas un pielietojuma varētu raksturot kā vairāku metāla cauruļu savienojuma kopumu ar noturīgām platformām, lai veiktu darbu augstumā virs 1,5 metri



Darbs augstumā ir viens no riskantākajiem darba izpildes veidiem, turklāt tajā nākas sastapties ar lielu nelaimes gadījumu skaitu

Obligātās veselības pārbaudes



Kompetenta institūcija
darba aizsardzības jautājumos

Darbinieki, kuri veic darbu uz sastatnēm, pirms tam tiek norīkoti darbā, iziet obligāto veselības pārbaudi darba aizsardzībā un drīkst strādāt tikai tad, ja sertificēts arodveselības ārsts ir devis atļauju un apstiprināja ar savu parakstu, ka nodarbinātais drīkst veikt darbu augstumā virs 1,5 m.

Līdz ar to, darbinieka krišanas risks no augstuma veselības problēmu dēļ tiek izslēgts.

Kas jāievēro?



Kompetenta institūcija
darba aizsardzības jautājumos

Par sastatnēm atbildīgais (norīkotais) speciālists, izvēloties piemērotākās sastatnes, ņem vērā:

- **paredzamo darba apjomu un raksturu;**
- **darba veikšanas vietu un apstākļus, tai skaitā laikapstākļus;**
- **darba vietas izvietojumu, augstumu, platumu un nepieciešamo sastatņu slodzes izturību, paredzamo sastatņu stiprinājumu skaitu un tipu;**
- **personu skaitu, kas vienlaikus veiks darbu uz sastatnēm, kā arī to svaru un auguma parametrus;**
- **darbam nepieciešamo aprīkojumu un materiālu daudzumu, svaru un citus parametrus.**

Darba devējs nodrošina, ka darbam augstumā izmantotais darba aprīkojums ir drošs (jo īpaši kāpnes, sastatnes un aizsargnožogojums).

Darba devējs ir atbildīgs par šāda darba aprīkojuma drošu uzstādīšanu un lietošanu, lai novērstu nelaimes gadījuma risku.





Kompetenta institūcija
darba aizsardzības jautājumos

Darba devējs norīko kompetentu un atbilstoši apmācītu nodarbināto, kas ir atbildīgs par sastatnēm (arī kāpnēm, pastatnēm, torņiem).

Sastatnes montē, demontē vai būtiski pārveido tikai par sastatnēm atbildīgā speciālista uzraudzībā, un to dara tikai tādi nodarbinātie, kas ir apmācīti saskaņā ar MK noteikumos norādītajām prasībām.

Sastatņu iedalījums



Kompetenta institūcija
darba aizsardzības jautājumos

**Sastatnes pēc nozīmes
iedala stacionārajās un
pārvietojamās (torņi)**



**Stacionārās sastatnes atšķirībā no pārvietojamām sastāv no
vairākiem posmiem, savukārt to uzstādīšanas augstums ir
atkarīgs no sastatņu konstrukcijas veida**

Sastatņu montāža



Kompetenta institūcija
darba aizsardzības jautājumos

Sastatnes montē, demontē, ekspluatē un uztur kārtībā, ievērojot ražotāja un iznomātāja prasības, lietošanas instrukciju, tehnisko dokumentāciju un sastatņu plānu.

Montējot sastatnes, tās novieto uz līdzena un slodzi nestspējīga pamata, tā nodrošinot sastatņu stabilitāti visā tās ekspluatācijas laikā.



Atbalsta pēda



Kompetenta institūcija
darba aizsardzības jautājumos

Jālieto atbilstoši atbalsta pēdas paliktņi uz stabila pamata



PĒDA --->

Slodze uz satatnēm



Kompetenta institūcija
darba aizsardzības jautājumos

**Jānodrošina slodzei
pakļautās sastatņu virsmas
 pietiekama izturība.**



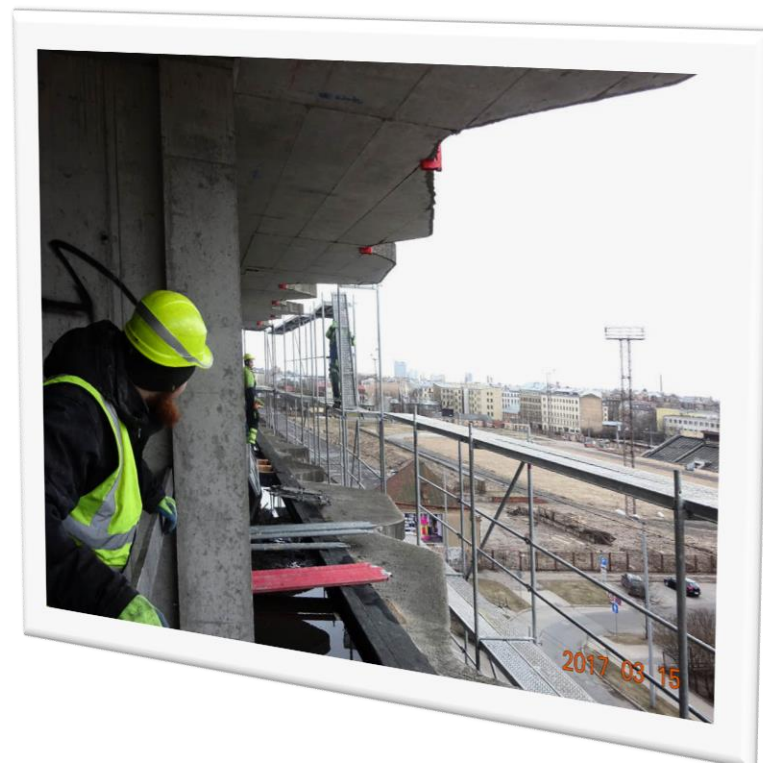
**Izvēloties sastatnes, ņem vērā maksimāli pieļaujamo slodzi,
ar kādu drīkst noslogot sastatņu darba virsmu vienlaikus
tikai vienā līmenī.**

Sastatņu uzstādīšana



Kompetenta institūcija
darba aizsardzības jautājumos

Sastatnes uzstāda pēc iespējas tuvāk ēkas konstrukcijai vai citiem stabiliem elementiem un, lai novērstu kritiena risku. Darba devējs nodrošina nodarbinātos ar atbilstošiem kolektīvajiem aizsardzības līdzekļiem.





Kompetenta institūcija
darba aizsardzības jautājumos

Atkarībā no paredzamajiem darbiem, izmantojot sastatnes, par sastatnēm atbildīgais speciālists nosaka sastatņu attālumu no ēkas konstrukcijas un nepieciešamo sānu aizsargnožogojuma veidu.

Bet, ja pastāv risks nokrist starp sastatnēm un ēkas konstrukciju vai attālums no ēkas konstrukcijas ir lielāks par **30 cm**, uzstāda iekšējo sānu aizsargnožogojumu, kas sastāv vismaz no divām horizontālām aizsargmargām 1,0 m un 0,5 m augstumā no sastatņu darba virsmas vai izmanto citu risinājumu kritiena riska novēršanai.

Sānu malas



Kompetenta institūcija
darba aizsardzības jautājumos

**Jānodrošina atbilstošu
horizontālu sānu malu
(arī sastatņu galu)
aizsargnožogojumu.**



Iekāpšana sastatnēs



Kompetenta institūcija
darba aizsardzības jautājumos

**Sastatnēs drīkst iekāpt tikai no
iekšpuses caur platformas lūku...
Pēc iekāpšanas sastatnēs lūka
jāaizver.**





Sastatņu nesošās daļas nodrošina pret slīdēšanu, pievienojot nesošajai virsmai speciālu stiprinājumu vai izmantojot pretslīdes ierīces vai citu līdzekli, kas nodrošina līdzvērtīgu rezultātu.

Sastatnes uz riteņiem, tai skaitā pārvietojamos alumīnija tornus, aprīko ar atbilstošām ierīcēm riteņu blokēšanai, lai novērstu to nejaušu izkustēšanos sastatņu lietošanas laikā.





Kompetenta institūcija
darba aizsardzības jautājumos

Samontētās sastatnes, kas ir augstākas par 1,5 metri, pirms izmantošanas aprīko ar norādēm un brīdinošiem uzrakstiem, ko novieto redzamā vietā.

Norāde satur vismaz šādu informāciju:

- **objekta nosaukums, adrese;**
- **par sastatnēm atbildīgā speciālista
vārds, uzvārds,
kontakthinformācija;**
- **drošības zīmes.**

		
(Būvobjekta nosaukums un adrese)		
(Sastatnes uzstādīja, tālr.)		
(Sastatnes pārbaudīja un pieņēma, tālr.)		
ATĻAUTS LIETOT ☐		



Kompetenta institūcija
darba aizsardzības jautājumos

Ja kāda sastatņu daļa nav izmantojama, piemēram, to montāžas, demontāžas vai pārbūves laikā, tad darbu uz konkrētās sastatņu daļas pārtrauc.

To norobežo un apzīmē ar drošības zīmēm:



**“KUSTĪBA AIZLIEGTA –
NEPABEIGTAS SASTATNES”**

Pārvietojamie torņi



Kompetenta institūcija
darba aizsardzības jautājumos

Lai novērstu apgāšanās risku pārvietošanas laikā, pārvietojamo torņu klāja augstums pirms pārvietošanas nedrīkst būt augstāks par 3 metriem. Uz pārvietojamās konstrukcijas tās pārvietošanas brīdī nedrīkst atrasties cilvēki un priekšmeti, izņemot pamatelementus, kas iekļauti konstrukcijā.



Pārvietojot torņus



Kompetenta institūcija
darba aizsardzības jautājumos

**Pārvietojot torņus, nodrošina
ritošo daļu brīvu kustību, kā arī
ievēro ražotāja instrukcijas.
Torņi jāmontē uz horizontālās
virsmas, pirms uzkāpšanas uz
torņiem ir jānoblokē visi riteni...**



Torņu pārvietošana



Kompetenta institūcija
darba aizsardzības jautājumos

Aizliegts pārvietot sastatnes (torņus), ja uz tām atrodas darbinieks vai atrodas nenostiprināti materiāli, instrumenti.



Prasības, veicot darbus



Kompetenta institūcija
darba aizsardzības jautājumos

Prasības, izpildot darbus uz satatnēm:

- ➡ koncentrēties uz veicamo darbu un netraucēt citus darbiniekus;
- ➡ neielāist un neļaut uzturēties darbu veikšanas zonā nepiederošām personām;
- ➡ būt uzmanīgam, pārvietojoies pa sastatnēm, nesteigties, neskriet;
- ➡ ja pamanīts, ka pastāv dzīvībai un/vai veselībai bīstamie apstākļi, nekavējoties ziņot par to vadībai un brīdināt kolēģus;
- ➡ neveikt darbus nelabvēlīgos laika apstākļos;
- ➡ norobežot darba vietu ar signāllentu, izvietot brīdinājuma zīmes.



Prasības, veicot darbus



Kompetenta institūcija
darba aizsardzības jautājumos

Pirms darbu uzsākšanas vai atsākšanas pēc nelabvēlīgu laika apstākļu iedarbības (lietus gāzes, negaiss, vētra, intensīva snigšana, zemestrīce ...), par sastatnēm atbildīgais speciālists pārbauda sastatņu daļas, lai pārliccinātos, ka tās nav bojātas. Ja nepieciešams, veic bojāto detaļu nomaiņu.

Aizliegts lietot bojātas sastatnes, kas var radīt risku nodarbināto drošībai un veselībai!

Pretkritiena sistēma



Kompetenta institūcija
darba aizsardzības jautājumos

Būvējot sastatnes, jālieto pretkritiena sistēma ar diviem āķiem.



MILLER DURAFLEX® HARNESS 2 POINTS



Pretkritiena sistēma



Kompetenta institūcija
darba aizsardzības jautājumos

MK143-14

Veicot darbu augstumā, par individuālo aizsardzības līdzekli aizsardzībai pret kritieniem izmanto **drošības sistēmu**, kura sastāv no **iekares**, kas aptver kājas, vidukli, krūšu kurvi un plecus, un **ierīces ķermeņa noturēšanai un kritiena apturēšanai** kopā ar vienu vai vairākiem šādiem specifiskā aprīkojuma elementiem



Karabīnes

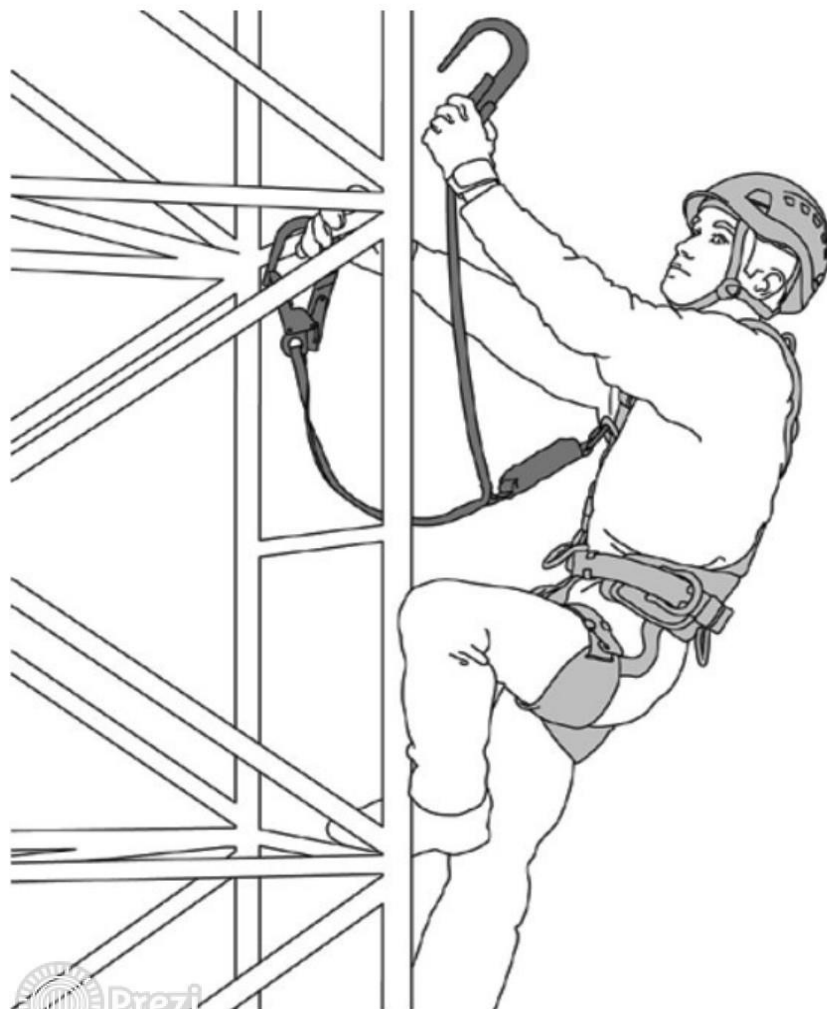
karabīne – ierīce, kas paredzēta divu cilpu, inventāra, enkurpunktu vai citu elementu savstarpējai sastiprināšanai un aprīkota ar automātisku aizverošu slēgu, kurš papildus fiksējas manuāli, pusautomātiski vai automātiski



Divi āķi



Kompetenta institūcija
darba aizsardzības jautājumos



EN 397 Aizsargķivere

EN 362 Savienotāji

EN 354 Atsaites

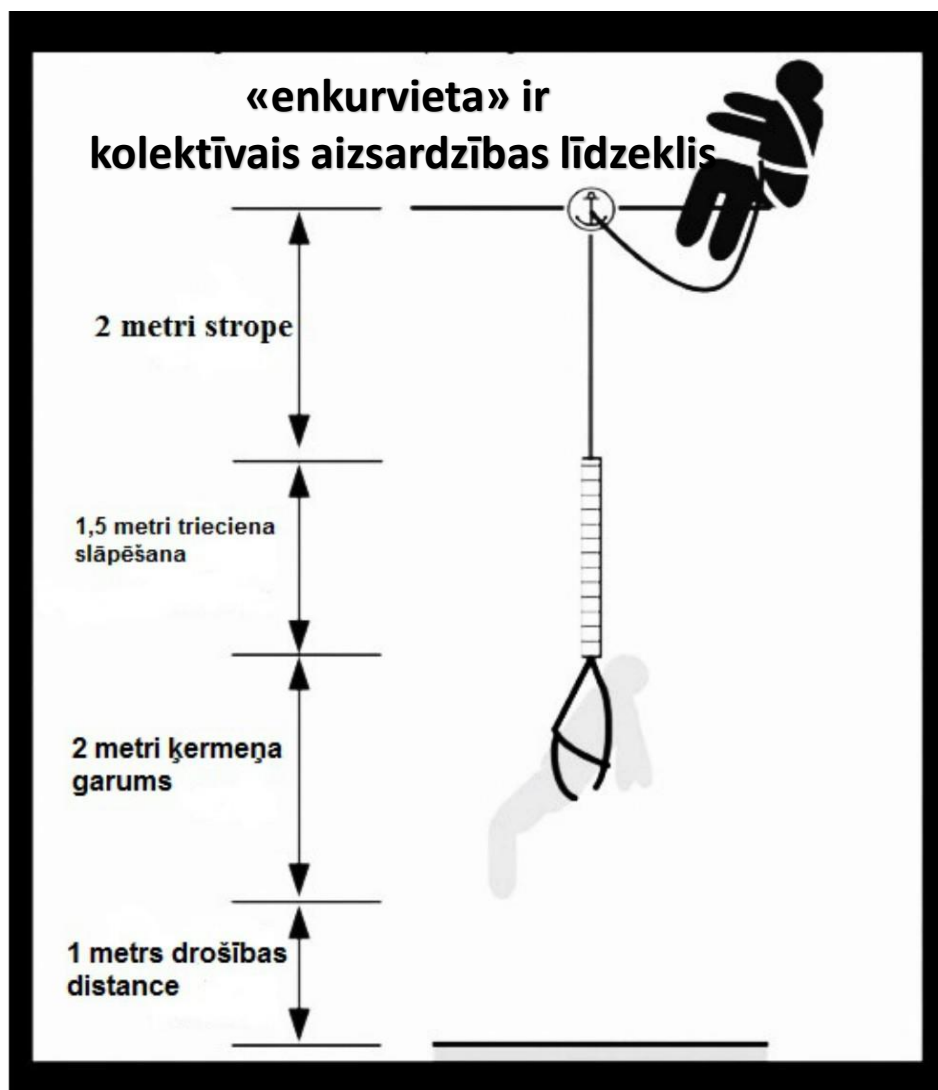
EN 355 Triecienslāpētājs

EN 361 Iekare

Kritiens no augstuma



Kompetenta institūcija
darba aizsardzības jautājumos



Veidosim vidi sev apkārt!



www.aina.lv

Paldies!

Kompetenta institūcija
darba aizsardzības jautājumos